

UPOKOJENEC

GLASILO BANOVINSKEGA DRUŠTVA DRŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV ZA DRAVSKO BANOVINO

Št. 4.

Ljubljana, dne 28. aprila 1938.

Leto III.

Uredništvo in uprava: Wolfova ulica št. 10. Izhaja enkrat mesečno.

Redni občni zbor

Banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev

za dravsko banovino v Ljubljani

bo v nedeljo, dne 22. maja 1938. ob pol 9. uri dopoldne
v Frančiškanski dvorani, Frančiškanska ul.

- DNEVNI RED:
1. Nagovor predsednika.	zbor voli predsednika in 14 odbornikov,
2. Poročilo tajnika.	2 pregledovalca računov in 6 odberniških
3. Poročilo blagajnika.	namestnikov).
4. Poročilo računskih preglednikov.	6. Sklepanje o došlih predlogih in pri-
5. Volitev novega odbora po določilih	tožbah.
§§ 14 in 15 društvenih pravil. (Občni	7. Slučajnosti.

Ob nesklepčnosti se otvori pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom ob vsakem številu članov.

Opomba: Predloge, o katerih naj se sklepa, je prijaviti pisмено najkasneje 8 dni pred občnim zborom.

Predsednika in odbornike voli občni zbor za dobo dveh let, namestniki se volijo za eno leto. Odbor voli iz svoje srede oba podpredsednika, tajnika in blagajnika, pa tudi druge funkcionarje, ako so potrebni.

ODBOR.

Važna razsodba državnega sveta

Kdaj je 15% doklada po zakonu iz leta 1923 vračunljiva v rodbinsko pokojnino?

Po zakonu o uradnikih iz leta 1923. je bila poleg položajne plače, ki je bila vezana na kategorijo in skupino, predvidena tudi osnovna plača, razdeljena na 10 stopenj, od katerih se je višja stopnja dobivala avtomatsko po treh letih, prebitih v nižji stopnji. V čl. 31 tega zakona je bilo predpisano, da pripada po dovrstitvi najvišje stopnje osnovne plače, to je po 30 letih službe uslužbencu za ves čas daljšega službovanja njegova najvišja letna osnovna plača povečana s 15%, da pa se ta povišica računa za pokojnino samo tistim, ki imajo 35 let službe, ako ni s specialnim zakonom odrejeno drugače. Z ozirom na ta predpis je imel uslužbenec z več nego 30 leti službe osnovno plačo povečano s 15%; kadar je bil pa upokojen, se mu je vračunala ta povišica v pokojninsko osnovo samo tedaj, ako je imel polnih 35 let efektivne službe, vštene v pokojnino.

Po čl. 158 zakona iz leta 1923. so se pokojninski prejemki državnih uslužbencev (osebni in rodbinski) izplačevali iz državnih sredstev.

Z zakonom o uradnikih iz leta 1931. se je (§ 133) ustanovil „uradniški pokojnin-

ski sklad“ za rodbinske pokojnine uradnikov in ostalih civilnih državnih uslužbencev in s tem zakonom se je predpisala obveznost za aktivne uslužbence in upokojence, da vplačujejo v ta sklad. Za upokojence s pokojninskimi prejemki po zakonu iz leta 1923. je rečeno v § 272, odst. 1 novega uradn. zak., da so dolžni vplačevati v pokojninski sklad od dne 1. aprila 1931, kot „osnova za vplačevanje v smislu § 136 pa služijo tisti prejemki, ki so jim bili osnova za odmero osebne pokojnine.“ V § 136 je določeno, kaj služi pri posameznih vrstah uslužbencev za osnovo vplačevanja ter je v odstavku 3 rečeno, da so pri upokojencih osnova „njihovi zadnji aktivni prejemki, po katerih jim je odmerjena pokojnina.“

To znači, da bi pri upokojencih, ki so upokojeni po zakonu iz leta 1923., povišica osnovne plače s 15% prišla v osnovo za vplačevanje v pokojninski sklad samo tedaj, ako so imeli polnih 35 let službe, ker se jim je po čl. 31 zakona iz leta 1923. samo tedaj ta povišica vštela v pokojninsko osnovo, oziroma se je pokojnina tudi po njej odmerila, drugače pa ne. Medtem se je z določilom § 103 točka b) finančnega zakona za leto 1936-37. izpremenil § 136, odst. 3 u. z. iz leta 1931 tako, da

se glasi: „Pri upokojencih so osnova za vplačevanje njihovi zadnji aktivni prejemki, po katerih so vplačevali v uradniški pokojninski sklad na dan upokojitve.“ Ker ima ta predpis v mislih upokojence, ki so na dan svoje upokojitve že vplačevali v pokojninski fond, ko so bili v aktivni službi, in ker upokojenci s pokojnino po zakonu iz leta 1923., dokler so bili v aktivni službi, sploh niso vplačevali v pokojninski sklad, ker ga tedaj še ni bilo (čl. 158), bi se moglo smatrati, da se izprememba v § 103, točka b) fin. zak. za leto 1936-37 tudi ne nanaša na upokojence po zakonu iz leta 1923. Medtem pa se je v nekih slučajih od uslužbencev, upokojenih po zakonu iz leta 1923, ki so imeli več nego 30, toda manj nego 35 let službe, ki so torej na dan upokojitve imeli osnovno plačo, povečano s 15%, pa se jim to povečanje ni vštelo v pokojninsko osnovo, pobiral po 1. aprilu 1931. prispevek za pokojninski sklad po zadnjih aktivnih prejemkih, torej s povečano osnovno plačo za 15%, kar znači, da se je v osnovo za vplačevanje v pokojninski sklad računalo tudi to povečanje. Z ozirom na to in, ker se po § 139 u. z. rodbinska pokojnina odmerja procentualno od prejemkov, na katere je vplačanec po določilih § 136 vplačeval ob času smrti v pokojninski sklad, so nekatera oblastva po smrti takih upo-

kojencev ter pri odmeri rodbinskih pokojnin vračunala v osnovo za rodbinsko pokojnino vse prejemke, na katere je umrli upokojenec vplačeval prispevek v pokojninski sklad, torej tudi to povečanje osnovne plače s 15%.

Pri tožbah glavne kontrole zaradi všteti te povišice v osnovo za rodbinsko pokojnino v takih primerih niso oddelki državnega sveta stali na istem stališču (štev. 25692/36 in štev. 6643/37), zaradi česar se je na podlagi § 12 in 13 zakona o poslovnem redu v državnem svetu in upravnih sodiščih predložilo obči seji državnega sveta tolmačenje § 139, odstavek 1, v zvezi s § 272 in odst. 3 § 136 u. z. iz leta 1931. (odnosno ustrežajočih določil zakona o državnem prometnem osebju § 145, odst. 1, § 259 in odst. 2 § 142) glede vprašanja: ali pride pri odmeri rodbinske pokojnine po § 139, odst. 1, u. z. v pokojninsko osnovo tudi povečanje osnovne plače s 15% v tistem primeru, v katerem je bila osebna pokojnina umrlega uslužbenca odmerjena po zakonu iz leta 1923. brez tega povečanja osnovne plače, pa se mu je to povečanje vendar vštelo v osnovo za vplačevanje v uradniški pokojninski sklad od 1. aprila 1931. dalje. Ko je državni svet proučil to vprašanje, je našel:

Po § 139 u. z. se „rodbinska pokojnina odmerja procentualno od prejemkov, na katere je vplačeval po določilu § 136 vplačeval ob času smrti v uradniški pokojninski sklad“. Kakor je spredaj razloženo, je § 136, točka 3, u. z. predvideval vplačevanje pri upokojencih najprej po aktivnih prejemkih, po katerih mu je odmerjena pokojnina, pozneje pa zaradi izpremembe vsebine v § 103, točka b, fin. zakona za leto 1936/37 po prejemkih, po katerih je vplačeval v uradniški pokojninski sklad na dan upokojitve. Tu pa je govor o upokojencih po zakonu iz leta 1923., ti pa na dan upokojitve vobče niso vplačevali v pokojninski sklad, ki ga tedaj še ni bilo. Medtem pa se je zanje v § 272 (prehodna in sklepna določila) določilo, da so tudi oni dolžni vplačevati v pokojninski sklad po 1. aprilu 1931. in da „služijo kot osnova za vplačevanje v smislu § 136 tisti prejemki, ki so jim bili osnova za odmero osebne pokojnine.“ S tem predpisom so se torej ti upokojenci zenačili z onimi upokojenci, ki se upokojé po zakonu iz leta 1931, in sicer tako glede obveznosti vplačevanja same, kakor tudi glede osnove za vplačevanje, ki v obeh primerih obsega aktivne prejemke, ki so služili kot osnova za odmero osebne pokojnine. Ako se vzamejo pri upokojencu po zakonu iz leta 1923. ti prejemki kot osnova za vplačevanje, je § 272 posebej opozoril na določilo § 136 („v smislu § 136“) in obe določili sta bili v tem oziru soglasni. Toda pozivanje § 272 na določilo § 136 je dalo §-u 272 značaj nesamostalnega določila in takega, ki je v odvisnosti od vsebine v § 136. Zaradi tega ima izprememba § 136 za posledico tudi izpremembo § 272, ker je odvisen od osnovnega predpisa § 136. Ker je § 136, točka 3, izpremenjen tako, da so za osnovo za vplačevanje vzeti

aktivni prejemki, po katerih je uradnik vplačeval v uradniški pokojninski sklad na dan upokojitve, potem je s tem izpremenjen tudi § 272 v tem smislu, da so pri upokojencu po zakonu iz leta 1923. osnova za vplačevanje njegovi aktivni prejemki, ki jih je imel na dan upokojitve. Točno je, da tak upokojenec na dan upokojitve sploh ni vplačeval v pokojninski sklad, toda ker ga § 272 izenačuje v vsem z upokojencem po zakonu iz leta 1931, potem je posledica tega ista osnova za vplačevanje v sklad pri obeh vrstah upokojencev, in to so aktivni prejemki na dan upokojitve. Ker se je pa pri upokojencih, o katerih je govor, v aktivne prejemke na dan upokojitve vštelo tudi povečanje s 15% osnovne plače, znači to, da pride tudi to povečanje v osnovo za vplačevanje. Ker se je pa na to povečanje vršilo tudi vplačevanje v pokojninski sklad in ker se po § 139 rodbinska pokojnina odmerja po prejemkih, na katere je vplačevalec vplačeval ob času smrti, potem pomeni to, da pride v osnovo za odmero rodbinske pokojnine tudi povečanje osnovne plače s 15%.

Iz teh razlogov ter na podstavi § 13 zakona o poslovnem redu v državnem

svetu in upravnih sodiščih je obča seja državnega sveta dne 7. oktobra 1937. pod štev. 23247 izdala to-le

rešenje:

o razumevanju § 139, odstavek 1, v zvezi s § 272 in § 136, odstavek, 3, u. z. (odnosno ustrežajočih določil zakona o državnem prometnem osebju — § 145, odstavek 1, v zvezi s § 259 in § 142, odstavek 2):

„Pri odmerjanju rodbinske pokojnine po § 139, odstavek 1, v zvezi s § 272 in odstavkom 3 § 136 zakona o uradnikih iz leta 1931 (odnosno ustrežajočih določil zakona o državnem prometnem osebju iz leta 1931. — § 145, odstavek 1, § 259 in odstavek 2 § 142) pride v pokojninsko osnovo tudi povečanje osnovne plače s 15% v tistem primeru, v katerem se je osebna pokojnina umrlega uslužbenca odmerila po zakonu o uradnikih, (odnosno zakona o državnem prometnem osebju) iz leta 1923. brez tega povečanja osnovne plače, pa se mu je to povečanje vendar vzelo v osnovo za vplačevanje v uradniški pokojninski sklad od dne 1. aprila 1931. dalje.“

(Napisal Lovro Kalašič: „Penzioner“ štev. 6 iz leta 1938).

Društvena kronika

7. seja upravnega odbora banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev.

Upravni odbor je imel dne 8. aprila t. l. svojo 7. sejo. Ker predsednik ob določeni uri ni bil navzoč, je otvoril sejo podpredsednik, ugotovil sklepčnost in pozdravil navzoče. Zapisnik zadnje seje se je soglasno odobril. Tajnik je nato poročal glede naročbe telefona, ki naj bi se instaliral v društveni pisarni, da bi mogli člani tudi telefoničnim putem dobiti željene informacije. Kadar se bo to zgodilo, bomo javili članom v listu in naznanili tudi številko telefona.

Tajnik je prečital dopis, ki ga je društvo na pobudo odbornika dr. Vidica poslalo novoimenovanemu senatorju dr. Schaubachu v Beograd s prošnjo, da se zavzame za zvišanje prejemkov aktivnih uradnikov in upokojencev in za odpravo kuluka. Dopisu so se priložili tudi potrebni podatki.

Medtem je prišel na sejo predsednik dr. Vrtačnik in prevzel predsedstvo. Poročal je, da se je na povabilo poslevoedečega zagrebskega društva udeležil glavne skupščine tega društva v Zagrebu, ki je bila 30. marca t. l. Zagrebško društvo je povabilo vsa banovinska društva na svojo skupščino, toda povabilo je došlo tako kasno v Ljubljano, da se ni mogla sklicati odborova seja; zato se je predsednik brez vednosti odbora odzval vabilu, čemur je odbor naknadno soglasno pritrnil. Predsednik je poročal, da je bil na skupščini bratskega društva deležen prav prisrčnih pozdravov in velike pozornosti in da je pozdravil zborovanje v imenu ljubljanskega društva z naslednjimi besedami: „Od banovinskega društva upokojencev v Ljubljani prinašam bratskemu društvu najprisrčnejše pozdrave. Dalje pa prinašam tudi priznanje in zahvalo za vse zasluge, ki si jih je steklo zagrebško društvo kot poslevoedeča uprava banovinskih društev upokojencev v drža-

vi. S požrtvovalnim delom poslevoedečega društva so dosegla v slogi združena društva nekatere ugodnosti in le v složnosti bo mogoče doseči, da se napram upokojencem izpolnjujejo dolžnosti, ki jih ima država. Zato izrekam v imenu društva, ki ga imam čast zastopati, poslevoedečemu društvu naše priznanje in toplo zahvalo.“ Odbor je vzel poročilo gospoda predsednika z odobravanjem na znanje.

Nato se je vršilo posvetovanje, kdaj naj se skliče občni zbor. Smatralo se je za potrebno, da bodi letošnji občni zbor najkasneje v maju. Upoštevati pa je treba, da so dvorane že vnaprej zasedene in da je datum občnega zbora odvisen od tega, za kateri dan se dobi dvorana. Ventiliralo se je tudi vprašanje, ali je potrebno, da je občni zbor v nedeljo, in izražale so se misli, da bi mogle biti tudi kak večer med tednom. V tem primeru bi seveda članom iz Celja, Kranja in iz drugih krajev bila udeležba otežkočena, če bi bil občni zbor v večernih urah, zato se je sklenilo, da bodi obč. zbor kakor doslej na nedeljo in to v mesecu maju. Sklenilo se je začasno, da bodi občni zbor v nedeljo dne 22. maja, ako se dobi za ta dan dvorana. Dr. Vidic predlaga, da naj bi se tajnikovo poročilo priobčilo pred občnim zborom v „Upokojencu“, da ga morejo člani poprej prečitati in proučiti, ker se v tem primeru lažje udeležujejo debate. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato se je odbor posvetoval o sestavi kandidatne liste. Za sestavo definitivne liste pa bo 6. maja še ena odborova seja, na kateri se bo vse potrebno določilo za občni zbor. Poslovodja posmrtnega sklada kapetan Fink je poročal o sta-

Vsak zavedni član našega društva naj smatra za svojo dolžnost, da pridobi društvu še enega člana!

nju tega sklada. Poročilo se je vzelo na znanje. Aprilski številki „Upokojenca“ bo priložena tiskovina „Prijava za pristop“, tako, da se olajša vsestransko pristop k posmrtnemu skladu.

Blagajnik je poročal, da je nekaj članov s plačilom članarine v zaostanku; zato se sklone, da se jim bo ustavila pošiljatev „Upokojenca“, če ne poravnajo članarine.

Ker se ni nikdo več oglasil za besedo, je predsednik zaključil sejo ob pol 7. zvečer.

OPOZORILO.

Člane prosimo, da redno plačujejo članarino. Kdor nima položnice, jo lahko kupi na vsakem poštnem uradu, opremiti pa jo mora s številko društvenega čekovnega računa, to je s številko 12131.

Posmrtni sklad ima svoj posebni čekovni račun številka 17678. Kdor torej nakaže društveno članarino, naj zapiše na tako kupljeno položnico številka 12131, kdor pa nakaže članarino za posmrtni sklad, pa številka 17678.

Nekateri člani so že dalje časa v zaostanku s članarino in to kljub opominom. Vse te zamudnike opozarjamo, da jim bomo v maju ustavili list „Upokojenec“ in izterjali članarino. Take zamudnike tudi opozarjamo, da ne morejo pristopiti kot upokojenci k posmrtnemu skladu, če niso društveni člani.

Posmrtni sklad

Današnji številki „Upokojenca“ je priložena tiskana prijava za posmrtni sklad. Ob tej priliki opozarjamo na dotični članek v zadnji številki „Upokojenca“ z dne 26. marca t. l., iz katerega je razvidno, da dobé svojci vsakega člana posmrtnega sklada v primeru njegove smrti že po 6 mesecih za vplačanih 60 din podporo v znesku din 500.—, po enem letu za vplačanih 120 dinarjev podporo v znesku 1000 din itd., torej približno desetkrat toliko, kolikor je član posmrtnega sklada vplačal. Brez dvoma je torej za vsakega našega člana velika korist, da prijavi svoj pristop k posmrtnemu skladu.

Čim več članov bo imel posmrtni sklad, tem prej bo rezervni fond tako močan, da se bodo mogle zvišati največje podpore, oziroma, da se bo mogla skrajšati doba za doseg višjih zneskov. Zato je v interesu vsakega, da čimprej prijavi svoj pristop k posmrtnemu skladu.

OPOZORILO.

Prijavljajoče se člane, ki prijavljajo tudi svoje družinske člane na eni in isti tiskani prijavnici, opozarjamo, naj priložijo tudi za te prijavljene rodbinske člane verodostojne listine o rojstnih podatkih. Dotični rodbinski člani morajo tudi osebno podpisati izjavo o zdravstvenem stanju. Podpisi naj sledijo drug pod drugim.

Posvetovalnica – informacije

Novi finančni zakon.

Ta „omnibus“, o katerem smo že enkrat trdili, da se vanj natrpa vse mogoče in nemogoče, in ki je prava zbirka sprememb in dopolnitev različnih obstoječih zakonov, je letos še posebno obsežen in obširen.

Kakor običajno nam tudi letošnji finančni zakon prinaša več bremen nego ugodnosti. Povsem pa so tudi v finančnem zakonu prezrte želje državnih in samoupravnih upokojencev po odpravi kuluka vsaj v banovinah, kjer je odpravljeno javno delo na nedržavnih cestah, za čigar nadomestilo plačujejo samo državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci kuluk; prezrta je želja po odpravi 1% izrednega prispevka k uslužbenskemu davku, ki je ostal kljub sijajnim dohodkom državne blagajne v letu 1937, v katerem je dotok skoro za eno milijardo presegel proračunski dohodek, in dasi je bil ta prispevek izrečno uveden le v najslabših finančnih razmerah z namero, da se odpravi, čim se izboljšajo državne finance; prezrta je ostala želja, da se povišajo upokojencem prejemki in da se jim vrne vsaj to, kar se jim je vzelo leta 1935., že z ozirom na to, da je med tem časom draginja narasla vsaj za 50%.

Pač pa se je s finančnim zakonom uvedla v § 27 za vse državljane rimsko-katoliške vere **nova cerkvena doklada**. Rimsko katoliška cerkvena oblastva v škofijah in župnijah imajo namreč pravico razpisati za svoje potrebe doklade na nedosredne davke, ki jih plačujejo davčni zavezanci rimsko katoliške vere. V župnijah se smejo razpisati take doklade do 10% (brez dopolnilnega davka in brez posebne davčne doklade), če se izdatki ne morejo kriti iz drugih sredstev.

Majhno ugodnost nam prinaša § 33 v šestem odstavku, v katerem se v prvem odstavku § 245 zakona o izvršbi in zavarovanju za besedo „odpravnine“ dostavljajo besede: „Razen osebne rodbinske doklade.“ S tem se izpreminja prvotno besedilo izvršilnega zakona, ki je dobil moč s 1. dnem januarja 1938., in je glede rubežni prejemkov državnih uslužbencev in upokojencev zopet dobilo veljavo določilo § 264 u. z. iz leta 1931., da se sme aktivnim in upokojenim uslužbencem in njihovim družinam izreči prepoved samo na tretjino njihovih prejemkov, toda brez osebne in rodbinske doklade. Doslej je od začetka veljavnosti novega izvršilnega zakona veljalo določilo, da se je mogla zarubiti tretjina celotnih prejemkov aktivnih ali upokojenih uradnikov z vsemi dokladami vred. To določilo finančnega zakona pozdravljamo s posebnim veseljem, ker je za zaščito državnih uslužbencev in upokojencev velike važnosti.

Važna so tudi določila § 114 o izplačevanju rodbinskih pokojnin. Uradniški pokojninski sklad bo služil za rodbinske pokojnine in za osebne in rodbinske doklade. Rodbinske pokojnine bo izplačevalo v bodoče z dokladami vred finančno ministrstvo. Za kritje teh izdatkov bo državna hipotekarna banka izročala finančnemu ministrstvu vse dohodke, ki se bodo po 1. aprilu t. l. stekali v uradniški pokojninski sklad; če bodo dohodki presežali izdatke, se bo presežek uporabil za povišanje temeljne glavnice, ki jo sestavljajo vsi dohodki uradniškega pokojninskega sklada, do 1. aprila t. l. Osnovna glavnica in njena zvišanja se ne smejo porabiti. Samo izplačilo pokojninskih prejemkov za letošnji april gre v breme te temeljne glavnice. Če pa dohodki uradniškega po-

kojninskega sklada ne bodo zadoščali za izplačevanje vseh rodbinskih pokojnin in pripadajočih doklad, se bo razlika krila iz državnega proračuna rednih izdatkov. Natančnejša določila o tem predpiše finančni minister.

Iz teh navedb vidimo, da obsega novi finančni zakon za upokojence le malo ugodnosti in da nas je — odkrito rečeno — hudo razočaral, ker smo pričakovali, da nam vsaj finančni zakon prinese olajšanje našega stanja in uslišanje naših želj in prošenj.

Rodbinske pokojnine in samoupravna služba.

Po določilu tretjega odstavka § 153 ur. z. izgubi otrok pravico do rodbinske pokojnine po starših, če stopi v državno službo ali če dobi mesto stipendista države ali katerekoli javne ustanove, dokler služba ali stipendija traja. Nastalo je vprašanje, kaj je z rodbinsko pokojnino takih otrok, ki stopijo v samoupravno, n. pr. občinsko službo. Po fiskalnem tolnačenju, ki trdi, da je smisel navedenega zakonskega določila ta, da ne gre otroku pokojnega državnega uslužbenca rodbinska pokojnina, če ima dohodek od javne zaposlitve, bi torej ugasnila pravica do te pokojnine tudi takrat, če otrok sprejme občinsko službo. Ta razlaga pa ni utemeljena v besedilu zakona samega in jo je treba torej zavreči. Isto stališče zastopa tudi finančno ministrstvo samo, ki je v nekem konkretnem primeru pojasnilo z razpisom z dne 17. marca 1938., številka 2829-I, da sprejem samoupravne (občinske) službe ni ovira za nadaljnje prejetje rodbinske pokojnine po očetu. — To pojasnilo, ki more biti načelnega pomena, je važno zlasti v primerih, kjer gre za hčere državnih uslužbencev, ki jim gre po novih predpisih rodbinska pokojnina do možitve, pa tudi če stopijo v občinsko službo. („Naš Glas“ z dne 15. aprila 1938. številka 8).

Finančni minister o upokojencih.

„Pred razpravo o postavkah za pokojnine, invalidske podpore in državne dolgove v proračunski debati v skupščini je dobil besedo finančni minister Letica. V svojem poročilu je govoril o stanju upokojencev in invalidov ter dejal, da **kljub vsem naporom vlade** število upokojencev še vedno raste, kar pomenja tudi povečanje proračunskih izdatkov. Za državni proračun bo pa glede upokojencev nastopila razbremenitev, ker bo po § 145 uradniškega zakona s 1. aprilom letos prevzel izplačevanje pokojnin uradniški pokojninski sklad pri državni hipotekarni banki iz sredstev tega sklada. To vprašanje je rešeno s predloženimi izpremembami §§ 133 in 145 ur. zakona. Po teh izpremembah bo uradniški pokojninski sklad služil za izplačilo tako pokojnin, kakor za izplačilo družinskih doklad. Pokojnine bo še nadalje izplačevala državna blagajna, za pokritje teh izdatkov bo pa državna hipotekarna banka izročila finančnemu ministru vse dohodke omenjenega sklada od dne 1. aprila letos dalje. Krediti za izplačilo invalidskih podpor so določeni v isti višini, kakor lani.“ Tako je poročal „Slovenec“ dne 26. februarja 1938. v svoji številki 47a.

Gospod minister financ pravi v svojem poročilu, da se „kljub vsem naporom“ vlade število upokojencev še vedno ve-

ča; v čem obstoja ta napor vlade, gospod minister ni povedal. Ali se trudi vlada, da se upokoji vsako leto čim manjše število aktivnih uradnikov, ali obstoji trud v tem, da se dajejo upokojencem čim manjše pokojnine, da bi se čim hitreje zmanjšalo njihovo število? Nejasno je tudi, kaj obsegajo predlagane izpremembe §§ 133 in 145. Upamo, da nam ne prinesejo te izpremembe zopet kakega novega razočaranja. Zakaj, razočarani smo že sedaj ker

ne vemo kaj se namerava ukreniti, da bi se popravilo upokojencem storjeno krivico? Vsaj skromno tolažbo naj bi nam izrekli in nam vsaj v doglednem času dali pričakovati izboljšanje našega stanja. Ponovno smo že poudarjali, da pokojnine niso miloščina, da imamo pravico do pokojnin in da se nam je ta pravica okrnila in s tem naredila krivica, ki še ni popravljena. Kdaj se bo to zgodilo?

Razgled

Potrebe naših železničarjev.

Železničarji, člani kluba železničarjev JRZ, so na svojem sestanku v Mariboru, dne 10. aprila 1938. med raznimi željami, ki so jih sestavili v dvanajstih točkah, izrazili v šesti točki tudi željo, ki se glasi: „Uredi naj se vprašanje kronskih upokojencev, miloščinarjev in rentnikov, ki čaka svoje ureditve že od zedinjenja, ter naj se draginjske doklade izenačijo z ostalimi upokojenci. Upokojencem pa naj se povišajo draginjske doklade analogno aktivnemu osebju, ker so jim bile tudi istočasno odvzete“. In v osmi točki: „Sedanja razdelitev krajev po draginjskih razredih ne odgovarja razmeram, posebno ne v Sloveniji; zato naj bi se priznal prvi razred še Mariboru in Jesenicam kot izrazito industrijskim krajem, drugi razred pa še vsem letoviškim in kopalniškim krajem“. („Slovenec“ z dne 13. aprila 1938).

Na tem sestanku železničarjev je govoril tudi minister dr. Krek, ki je med drugim izjavil: „Železničarski problem je del problema državnega uslužbenstva, kateremu je sedanja vlada morala pred dvema letoma znižati prejemke, ker je ob prevzemu oblasti naša prazne državne blagajne. Čim pa se je stanje državnih blagajen zboljšalo, je vrnila svojim nameščencem del odtegljajev, vendar ni mogla vsega, ker je morala presežek svojih proračunskih dohodkov porabiti za popravilo starih železniških prog, ki jih je prejšnji režim tako zanemaril, da smo imeli nesreče, ki jih je povzročilo desolatno stanje našega železniskega omrežja...“

Prometni minister je dobil pooblastilo za novelo k zakonu, ki bo uredil železničarska vprašanja. Imenovana je že komisija, ki dela na tej noveli. V letošnjem finančnem zakonu je rešeno vprašanje starih in kronskih upokojencev, ki se prevedejo na dinarske upokojece.

Željam železničarjev po voznih olajšavah je prometni minister ugodil. Vsi uslužbenci imajo pravico do brezplačne selitve po železnici. **Upokojenci dobijo namesto dosedanjih 24—48 voženj in neomejeno število voženj do 60 km.** Uradniki dobijo letno eno brezplačno karto za svojo služinčad. **Letne karte za otroke upokojencev so dovoljene.**

DOPIS.

Prejeli smo dopis naslednje vsebine:

„Vodstvu društva državnih upokojencev!“

Žal mi je, da sem poslal naročnino za „Upokojenca“ za celo leto 1938, kajti že danes poročam, da s prihodnjim novim letom izstopim kot član društva upokojencev. — Ne doseže se prav ničesar. Samo plačevati moramo. Rodbinskih doklad za ženo ni nič več in sploh, kar so nam pred par leti odvzeli, nam malim upokojencem seveda,

ne dobimo ničesar nazaj. — Odtegujejo nam še vedno 1% izrednega prispevka k uslužbenškemu davku, odtegujejo nam še vedno kuluk, odtegujejo nam še vedno za uradniški pokojninski sklad, čeravno smo upokojeni. Zasedoval sem ob priliki proračunske razprave v Beogradu, češ bomo videli, kako se bodo gg. poslanci in senatorji zavzeli za nas male upokojence, a ničesar ni bilo; ako se ne motim, samo enkrat je neki poslanec mimogrede privoščil par besed na rovaš starih upokojencev, ki imajo že skoraj boljše kot novi upokojenci. Hočete nam pač naprtiti neke nove stroške, za nekakšni posmrtni sklad. Odklanjamo take nove stroške, bolje se je brigati, da dobimo mi mali upokojenci nazaj, kar so nam vzeli, da bomo mogli živeti.

S spoštovanjem udani K. F. p. p. f. k.“

Na te očitke odgovarjamo tako-le: Dopisnik je prvič v zmoti, da je poslal naročnino za „Upokojenca“, ker se pošilja „Upokojenec“ brezplačno vsem društvenim članom. Nakazal je torej članarino kot društveni član, ne pa naročnine za „Upokojenca“. Čuditi se moramo, da se dopisnik pritožuje čez plačila in da nima toliko stanovske zavesti, da mora vsak organizirani član društva prispevati k stroškom posredovanj, dopisovanj in dajanja informacij, ki jih je vedno več, in uverjeni smo, da bi sodil drugače, ako bi imel kaj vpogleda v društveno delovanje.

Res je, da so bili doslej zaman vsi naši napor, da bi pripravili vlado do tega, da vrne, kar je vzela leta 1935, in da odpravi razne krivice, ki se nam godé. Gospod dopisnik je lahko prepričan, da mi sami najtežje prenašamo neuspehe in brezplodne borbe in da nas same najbolj boli, če najdemo na merodajnih mestih gluha ušesa in če moramo videti, da je denarja v obilici za vse druge stvari, samo ne za uboge upokojence. Zato pa še ne smemo vreči puške v koruzo. Dopisnikova je za se obrača torej na napačni naslov in njegovi očitki so krivični. Upraviti bi bili samo, ako bi naše društvo molčalo k vsem krivicam, ki se nam godijo, in če bi ne drezalo venomer, da se te krivice odpravijo. Toda, če pogleda vse številke „Upokojenca“ od lanskega leta do sedaj, se lahko prepriča, da se društvo živahno giblje, posreduje na vseh mestih, kjer le more, pošilja deputacije, daje iniciative, toda uspeh ni odvisen od društva, temveč od višjih faktorjev, katerim pač nedostaje smisla za naše potrebe. Tudi naš list je z vso vehemenco zastopal in branil interese upokojencev, in je krotil svoja čuvstva in pisal v dopustnih besedah in oblikah, ter dajal duška svojemu ogorčenju in gnevu zaradi bridkega zapostavljanja upokojencev.

Povsem pa je v zmoti gospod dopisnik, če trdi, da „hoče društvo naprtiti svojim članom nove stroške za nekak posmrtni sklad“. Ali dopisnik tako površno čita „Upokojenca“, da ne ve, da je članstvo posmrtninskega sklada **prostovoljno**? Društvo nikogar ne silil, da bi pristopil k posmrtnemu skladu in je ustanovilo posmrtni sklad le na željo velikega števila upokojencev, ki so hoteli svojem preskrbeti skromno podporo za primer svoje smrti. Kdor hoče to storiti, lahko pristopi k posmrtnemu skladu, kdor pa tega noče, ga ne bo nikdo silil. Zato je depasirana izjava, da odklanja take nove stroške, ker jih ni treba odklanjati, ako noče pristopiti k posmrtnemu skladu.

Gornji dopis smo priobčili, da nam ne bo nikdo mogel očitati, da objavljamo samo za ugodna poročila, ki nam izrekajo priznanje in zahvalo. Mi nimamo povoda prikrivati tudi takih dopisov, ki obsegajo kritiko našega delovanja, ker z lahkoto ovržemo krivične očitke in se nam ni treba bati javne kritike našega delovanja. Vsem ostalim članom prepuščamo sodbo o taki kritiki. Na občnem zboru meseca maja pa bo imel vsak član priliko izreči svojo sodbo o delu društvenega odbora.

Naši novi člani

V prvem četrtletju 1938 so pristopili sledeči novi člani:

1. Bašin Andrej, žel. uradnik v p., Ljubljana.
2. Bernik Anton, rač. inšp. v p., Ljubljana.
3. Bauer Paul, ured. koresp. urada v p., Maribor.
4. Baltič Frančiška, vd. po cestarju, Gaberje.
5. Braz Rudolf, pol. stražm. v p., Ljubljana.
6. Benčina Franc, drž. cest. v p., Stražišče.
7. Cajnko Franc, žel. zvan. v p., Polzela.
8. Črnič Alojzija, vd. po or. stražm. Mirna.
9. Časl Janko, šol. uprav. v p., Ljubljana.
10. Dovžan Ivan, or. stražm. v p., Ljubljana.
11. Demšar Ivan, učitelj v p., Ljubljana.
12. Eppich Balbina, učiteljica v p., Ljubljana.
13. Franke Darinka, učit. v p., Ljubljana.
14. Frank Josipina, vd. po sodn. podurad. Ljubljana.
15. Ferjan Karol, šef gl. pis. ban. upr. v p., Ljubljana.
16. Dr. Fatur Aleksander, dir. drž. žel. v p., Ljubljana.
17. Gutman Marko, pismonoša v p., Toplice.
18. Gorjanc Jože, žel. kretnik v p., Ljubljana.
19. Gostiša Josip, viš. svet. drž. žel. v p., Ljubljana.
20. Hudnik Marija, vd. po žel. spreved., Ljubljana.
21. Hrovatin Klementina, strok. učit. v p., Ljubljana.
22. Harbich Ana, učit. v p., Ljubljana.
23. Jerman Marija, učit. v p., Ljubljana.
24. Jaklič Pavla, učit. v p., Vrhnika.
25. Jaklič Angelika, učit. v p., Vrhnika.
26. Kurnik Marija, vd. po sod. služ., Dob.
27. Kaltenegger Oskar, dvor. svet. v p., Polzela.
28. Kajfež Jurij, služit. v p., Ljubljana.

(Dalje prihodnjič.)

Glasilo banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Predstavnik dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spendè. — Tisk J. Blasnik nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavnik L. Mikuš. — Vsi v Ljubljani.